

Крајем новембра, још увек актуелни министар здравља одржао је конференцију за штампу, у склопу припрема јавности за предстојећу кампању вакцинације од грипа А Х1Н 1. У једном тренутку је министар упитао присутне новинаре колико ће њих да се вакцинише. Одзив је био вероватно мањи од очекиваног. На то је министар реаговао савршено мирном и тачном констатацијом да присутни не верују у оно што он прича („Половина вас уопште не верује ономе што причамо доктор Кон и ја. Више верујете сајтовима који кажу да вакцина има живу, ја вам кажем има као у конзерви туњевине, волите да разглабате да ли је сплит, ађуванс, улазите у технологију производње, такође због недостатка поверења. Вакцинација је спасла човечанство...“) И то је била вероватно најтачнија дијагноза стања која се могла чути из уста било ког министра за мандата тренутне владе (осим оног дела о „разглабању“, што је више било у типичном потцењивачком маниру који садашњи естаблишмент гаји према јавности).

У среду, 16. децембра 2009, дан пре званичног почетка вакцинације против истог грипа у Србији, тема емисије „Око“ на Јасеру (популарном „Јавном сервису“, тј. РТС-у), такође је била вакцинисање. Водитељ емисије Зоран Станојевић је позвао у емисију двојицу пропонената вакцинисања (др Вељка Ђерковића из Радне групе за праћење пандемије и др Симу Вуковића, потпредседника Скупштинског одбора за здравље и породицу из Г17 плус, као и једног истраживача јавног мњења (Србобрана Бранковића из ТНС Медијум галупа). Овај последњи је, да се претпоставити, требало да унесе бар неку дозу – или утисак – избалансираности и објективности, тако што ће: 1) представити испитивања јавног мњења у вези с тим колико људи планира да се вакцинише и 2) негативно одговорити на постављено му питање да ли ће се и сам вакцинисати – али! само зато што је последњи пут имао температуру пре двадесетак година, тако да му је имуни систем очигледно јак.

Углавном, испитивање јавног мњења је било прилично поражавајуће: чак 52% испитаних је изјавило да неће да се вакцинише, док је мало испод 20% њих још увек неодлучно. И улична анкета која је приказана током емисије показала је већинску скепсу испитаних у погледу вакцинисања: људи различитих животних доби и оба пола су већином одговарали да не желе да се вакцинишу, углавном зато што не верују у аргументе који се нуде у корист вакцинације, сматрајући да је углавном реч о пренадуваној кампањи која има за циљ да обезбеди огромне профите онима који иза ње стоје.

Водитељ је госте питао за мишљење о томе зашто је народ толико скептичан. Присутни лекари су били прилично незадовољни народом и његовом реакцијом, потпредседник

Одбора за здравље и породицу је прво нагласио да је у Србији, већ више од века, медицина „заснована на науци“ а не на „белом луку и сирћету“, чиме је гравитас његовог веома озбиљног лика вероватно мало добио на тежини бар код једног дела неопредељених. То, међутим, није чинило убедљивијим његов одговор на кључно водитељево питање: не би ли директан телевизијски пренос седнице Одбора за здравље и породицу допринео јачању поверења јавности у званичну кампању која промовише вакцинисање (а одговор је отприлике гласио да је то занимљива идеја коју би можда требало реализовати неки следећи пут, не зна се тачно који).

Члан Радне групе је био још суморнији, незадовољан тиме што народ више верује алтернативним него званичним медијима, на првом месту интернету, где се пише свашта. Не мање задовољан је члан Радне групе био многим колегама лекарима који очигледно својим пацијентима саветују да се не вакцинишу. Али – када број хоспитализованих и, не дај боже (и то је, мора се рећи, члан Радне групе посебно нагласио) смртних случајева буде нагло порастао, е онда ћемо видети да ствар уопште није била за шалу, и да је требало слушати епидемиологе и друге стручњаке.

На крају је водитељ питао испитивача јавног мњења да ли сматра да ће ова емисија можда променити нечије мишљење, на шта је упитани одговорио да не мисли да само једна емисија може нешто значајно да промени.

И ту је скоро сигурно у праву. Јер, ако кампања свакодневног сејања напетости на сваком ударном дневнику уочи моно-тендера за набавку вакцина није уродила плодом, онда је тешко веровати да би још педесет оваквих и сличних емисија нешто више битно могло да промени. Осим можда – и то је испитивач јавног мњења и наговестио – ако се епидемија не би битно погоршала и оболење попримило тежи облик. Али, опет, можда. И ко би ту онда био крив?

Овде је испитивач јавног мњења исправно приметио да је можда један од разлога за негативну реакцију јавности управо била претерано агресивна кампања у корист вакцинисања, која траје већ месецима. Притом би било добро да је испитивач јавног мњења, или – још боље – водитељ, поменуо летошњу изјаву председника Радне групе за пандемију, др Предрага Кона („Очекује се да ће од новог грипа на јесен оболети од два до два и по милиона грађана Србије, каже епидемиолог Предраг Кон.“ 24. јун, 2009. Б92, Фонет, Бета, Танјуг.) Могла се, на пример, направити врло лепа паралела са дечаком из приче који је стално викао „вук!“ све док село није оуглало јер вука није било (у српској верзији, „в“ би могло да буде и велико), тако да, кад је вук стварно дошао, нико дечаку више није веровао. Док није било касно, бар за некога. (А могло се, макар и бојажљивим

тоном, поставити и питање одговорности др Кона за данашњи скептичан став јавности, а и самог министра здравља, који је јесенас првобитно изјавио да ће и они који се вакцинишу и они који се не вакцинишу морати да потпишу изјаву, којом скидају одговорност да министра и државе.)

Тако да, треба већ сад рећи, ако се ствари стварно погоршају – мада члан Радне групе није рекао зашто би се погоршале (зна ли нешто што јавност не зна?), јер је, према више извора из света, грип А Н1Н1 поприлично блажи и мање смртоносан од сезонских грипова који се појављују сваке године („...око милијарду људи сваке године оболи од сезонског грипа, милион их сваке године умре. И то се не дешава тек последње годину, две. То се дешава већ дуго времена. Да ли је ико игде прогласио пандемију због тога? А обични сезонски грип је много опаснији од свињског, последице су веома озбиљне и некад смртоносне. Да ли је икаква пандемија проглашена?“ Министарка здравље Пољске Ева Копач јесенас пред пољским парламентом) – неће бити крив „интернет“, ни „бели лук и сирће“, ни „неодговорне колеге“ (укључујући и једног, на емисији прозваног „академика“ који, међутим, „није епидемиолог“ па не би, по мишљењу члана Радне групе – који ипак није отишао толико далеко да колегу академика и именује – требало да се меша у ствари које не познаје), већ управо они који су грубом, неспретном и, на махове, хистеричном кампањом, произвели контраефекат и масовну скепсу међу обичним, нестручним плембом, који, сада је скоро извесно, неће на прави начин бити спреман за неку, не дај боже, озбиљнију епидемију или пандемију било које врсте.

Како би члан Радне групе одговорио већ цитираној министарки здравља Пољске нисмо успели да сазнамо на овој емисији „Ока“. Мада би сигурно било тешко очекивати да би, у ово време оскудице, јавни сервис издвојио новац за директни сателитски линк са Варшавом, преко којег би дотична, сад већ легендарна министарка – чију јавно изражену скепсу према новој вакцини је, посредством Ју-тјуба (опет посредством тог несрећног интернета) досад имало прилику да види више милиона људи широм света – могла да парира члану Радне групе и потпредседнику Одбора за здравље и породицу на адекватном стручном нивоу (с обзиром на то да је дотична министарка у исто време и лекар, а њен блиски сарадник, др Бридак „као стручњак ради на проблему грипа већ преко 40 година... у једном од 189 истраживачких центара широм света који се баве проблемом грипа, један од тих центара је управо у Пољској“, како рече министарка), ипак би било за очекивати, када већ у студију није било заступника супротне стране – то је оно друго „ја“ које јавни сервис најчешће запоставља, мада је чак и (прет)плаћен да га сервисира – да се водитељ позове на тврдње пољске министарке, које су већ познате прилично широкој домаћој (али и светској) јавности и бар пита члана Радне групе или потпредседника Одбора да их коментаришу. Али то се није десило. Иако би такво питање вероватно пало на памет већини од оне скептичне већине које јавни сервис такође треба да сервисира, али то слабо ради, мада је за то (прет)плаћен.

Пелцоване од вируса „Пи-Ар“

Пише: Александар Павић
четвртак, 17 децембар 2009 17:10

Па се онда сви чуде и питају зашто је јавно неповерење толико нарасло, тако да су потребне све јаче и јаче мутације вируса типа Пи-ар да би се јавни организам „примио“. Ту чак не помажу ни смркнуте фаце експерата (који су, према испитивањима јавног мњења, стигли на дно народног поверења, заједно са политичарима), а ни професионално скептични изрази водитеља. Ту помажу једино искрене и отворене јавне расправе – којих нема ни на видику. Зато се народ полако али сигурно (само)пелцује од демократуре – па чак и на сопствени ризик. Упркос томе (или, вероватније, управо због тога) што није било те глобалистичке мантре која народу није некритички сервирана током последњих 9 и кусур година („глобално загревање“, птичји грип, САРС, „оружје за масовно уништење“, „Обама буди увек са нама“, и сл.). То се видело на сахрани патријарха. И то је право здравствено стање нације, које још увек актуелни министри нису „едуковани“ да дијагностификују. Што кажу Американци из холивудских филмова који јавни сервис преферира: „Најтамније је пре зоре“.